بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2014/HC-A/200
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:

* ނަން: ވަން އެންޑް ހާފް ޑިގްރީ ހޯލްޑިންގްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް
* ރަޖިސްޓްރޭޝަން ނަންބަރު: C-326/2004
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: މއ. ބަލީޒާކޮޅި / ކ.މާލެ * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ހ. ހުޅުގަލި / މާލެ

- އިސްތިއުނާފު ހުށަހަޅާ ފަރާތް:

* ނަން: އެކްސްޕޯޓް އިމްޕޯޓް ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް * ރަޖިސްޓްރޭޝަން ނަންބަރު: C-326/2004
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: އެމްޓީއެމް ބޭންކް/މޯލްޑިވްސް * މިހާރުގެ އެޑްރެސް:- އެމްޓީއެމް ބޭންކް/މޯލްޑިވްސް

- ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް: 21 ޖުލައި 2014 * ނިމުނު ތާރީޚް: 29 ނޮވެމްބަރު 2016

- އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ
- ނަންބަރު: 42/Cv-C/2012
- ނިންމި ކޯޓު: ސިވިލް ކޯޓު
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ގދ.ތިނަދޫއަރަހަށްބާގައި ތަރައްޤީ ރިސޯޓެއް ހެދުމަށް އެމްޓީއެމް ބޭންކުން ނަގާފައިވާ ލޯނުގެ ފައިސާ ހޯދުން

- ހުށަހެޅި ތާރީޚް: 10 ޖެނުއަރީ 2012 * ނިމުނު ތާރީޚް: 28 މެއި 2014
- މައްސަލަ ބެއްލެވި ފަނޑިޔާރުން:

ފަނޑިޔާރު އަބްދުއްރައްޒާޤު އިބްރާހީމް، އިސްވެފަނޑިޔާރު އަބްދުﷲ ދީދީ ފަނޑިޔާރު އަލީ ސަމީރު،

ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:

މިއީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 42/Cv-C/2012 ޤަޟިއްޔާ އާ ކޯޓުން ބައްލަވައި ނިންމަވާފައިވާ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ އެޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ވަން އެންޑް ހާފް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުއްވުމުން ބެލެވިފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާގައި، ދަޢުވާކުރައްވާ ފަރާތަކީ އެކްސިމް ބޭންކް އޮފް މެލޭޝިއާއެވެ.

- **ފާހަގަ ކުރެވުނު ނުކުތާތައް:**

1- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 42/Cv-C/2012 ޤަޟިއްޔާ އާ ކޯޓުން ބައްލަވައި ނިންމަވާފައިވާ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ، އެ ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ވަން އެންޑް ހާފް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވާފައެވެ.

2- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 42/Cv-C/2012 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓަށް ބެލިއިރު، އެ ޤަޟިއްޔާއަކީ ގދ.ހޯނޑެއްދޫއަރަށްޗާ ކުރުމަށް އިންވެސްޓްމަންޓް ލޯނުގެ މައްޗަށް ރަހުނުކޮށް ހ.ސަލްވާޖެ އަޙްމަދު މުސްތަފާ ޢަލީ އާއި ދ.ފިނޮޅުގެ ހުސައިން ސަވާދާއި މއ.ކަނބަގެ މުޙައްމަދު ނަޝީދާއި މ.ނަސީމްސަބާޙް އިބްރާހީމް ނަސީރާއި ހ.ޝަމީމްގެ މުޙައްމަދު ޝަމީމް ގެރެންޓީ ދީގެން އެކްސްޕޯޓް އިމްޕޯޓް ބޭންކް އޮފް މެލޭޝިއާއިން ވަން އެންޑް ހާފް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑަށް ދޫކުރި US$19,000,000.00 (ނަވާރަ މިލިއަން) ޔޫ.އެސް ޑޮލަރުގެ ޕްރިންސިޕަލް ލޯނަށް 30 ސެޕްޓެމްބަރު 2011 މި ތާރީޚާ ހަމައަށް ނުދައްކާވާ US$22,027,704.02

(ބާކީ މިހިރަން ހޯލްޑިންގްސް ހޮސްޕިޓަލް ހަރަދުގެ ޕްރައިވެޓް ސްޓޮކް ތަރާ) ޑޮލަރު ޖާބަރާއި، ގެޓް ސާރވިސަސް ރިޔާލް އެކައުންޓްސްގައިވާ US$971,087.00 (ނުވަލައްކަ ހަތްދިހަ އެއްހާސް އަށްޑިހަ ހަތެއް) ޑޮލަރު. ޖާބަރާއި، މި ފައިސާ އެއްބަސްވުމުގައިވާ ގޮތަށް ދައްކާފައިނުވުމުން މި ފައިސާ ހޯދުމަށް ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާއަށް އައުމަށް ޤާނޫނީ މަސައްކަތަށް ހަރަދުވެފައިވާ US$65,000.00 (ފަސްދޮޅަސްފަސް ހާސް) ޑޮލަރު ޖާބަރާއިކާ މި ގޮތަށް ލިބެންވާ އެންމެހާ ފައިސާ ލިބުމަށާއި، އަ ފައިސާ ނުދައްކާ ނަމަ ހުރުން ވިއްކާފައިގެން އަ ފައިސާ ލިބުމަށް އެދި ވެސް އެއްވެ ކާލު ޑީލް ކޮށްދޭނެ ފޯކްލޯޒްކޮށް ހުރިހާއި، ގެސްޓްހައުސް ކަމުގައިވާ ގ.ފިނިފެންމާގެ ބުރުސައިން ބަގީޗާއާއި، މއ.ކަނަބެރުގެ މުޙައްމަދު ނަސީމާއި، ހ.ސަލްވާ އަޙްމަދު މުޙައްމަދު އަޙްމަދާއި، މ.ނަސްރީމާބަދު އިބްރާހީމް ނަސީރުއާއި، ހ.ޝަރީފުގެ މުޙައްމަދު ޝަރީފުގެ މައްސަލަ އެކެއްގޮތެއްގައި އިމްތިޔާޒް ބޭނުން ކުރެވޭ ގޮތުގެ ފާޚާނާގެ ދައުލަތު ހަމަޖެހުން ބެލޭގޮތުގައިވާ ގެސްޓްހައުސް ކައިރި،

އެ ގެސްޓްހައުސްގައި ހުރިހާ ކަރަންޓުގެ ފާހަގަކުރެވޭ ދ.ޗޮންބުއަރަބާ ނިޔުން ތަރުގައިވާ އިންވެސްޓްމަންޓް ފޯނުގެ މައްސަލަ ތަރުސްކޯރު ހ.ސްވީޓް އެރުވުން މުސްލިމް ފިރުގެ ބޮޑު ކާ. ދ.ފިތުރުދިނުގެ ބުރުސައިން ބަގީޗާއާއި، މއ.ކަނަބެރުޖެގެ މުހައްމަދު ނަސީމާއި، ހ.ސަލްވާގެ މުޙައްމަދު ޝަރީފު ގެންގުޅޭ ދިގުން އެކްސެސްބޭސް ނޫން ބިމާއި ފައިސާ ބަލާގޮތުގައިވާ ގެސްޓްހައުސް ޤަރާރުކޮށް މި ފަރާތްތަކުގެ ބަދަލުގައި ދޫކުރާ އެއްބަސްވުމުގައިވާ US$19,000,000.00 (ނަވާރަ މިލިއަން) ޑޮލަރު ފަރާތުގެ ޕްރިންސިޕަލް ލޯނަށް 30 ނޮވެމްބަރު 2011 ވާއިރު ހަމަވަނީ ނުދައްކާ US$22,027,704.02 (ބާކީ މިލިއަން ހޯލްޑިންގްސް ހޮސްޕިޓަލް ހަރަދުގެ ޕްރައިވެޓް ސްޓޮކް ތަރާ) ޑޮލަރު ޖާބަރު ސާރވިސަސްއާއި ޑިރެކްޓަރާއެކު މިފަރާތް ލިބެންވާ ފައިސާއާއި، މި ފަރާތުގެ ގެޓް ސާރވިސަސް ރިޔާލް އެކައުންޓްސްގައިވާ US$971,087.00 (ނުވަލައްކަ ހަތްދިހަ އެއްހާސް އަށްޑިހަ ހަތެއް) ޑޮލަރު ޖާބަރާއި، މި ފަރާތުގެ ފައިސާ ހޯދުމަށް ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާއަށް އައުމަށް ޤާނޫނީ މަސައްކަތަށް ހަރަދުވި US$65,000.00 (ފަސްދޮޅަސްފަސް ހާސް) އެމެރިކާ ޑޮލަރު ދިނުމަށް

އެއްބަސްވުމުގައިވާ ގޮތަށް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތްތަކުގެ ހިބައިން އެކްސްޕޯޓް އިމްޕޯޓް ބޭންކް އޮފް މެލޭޝިއާއަށް ލިބެންވާ ފައިސާއެއްކަމާއި، މި ލޯނުގެ ފައިސާ ނުދައްކައިފި ނަމަ މި ލޯނަށް ގެރެންޓީދީފައިވާ ދރ.ޖޮންރުއަރަހުގާ ހިދުން ރަށުގައިވާ އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރުގެ ރަށުން ވިއުގާރުގެ ބޮޑު އެކްސްޕޯޓް އިމްޕޯޓް ބޭންކް އޮފް މެލޭޝިއާއަށް ލިބިދެންވާކަން ޝަރީޢަތުން ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވައި،

ބޭސްވިލާ ގޮތުގެ މައްސަލަ ހ.ސްޓޯވޭ އަޙްމަދު މުސްތަފާ ޢަލީއާއި ގ.ޖެޕްޓަމްބަރގެ ޙުސައިން ސަލާމްއާއި، މއ.ކަނބޭގެ މުޙައްމަދު ނަޢީމްއާއި، މއ.ފިޔަލްތާގެ އިބްރާހީމް ނަސީރުއާއި، ހ.ޝަކީރުގެ މުޙައްމަދު ޝަކީލްއާއި ވަކި އެކުވެ ހާލު ޖެހިލި ފްލޯރިޑާސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން އެކްސްޕޯޓް އިމްޕޯޓް ބޭންކް އޮފް މެލޭޝިއާއަށް ދޭންޖެހޭ US$22,027,704.02 (ބާވީސް މިލިއަން ހަތާވީސްހާސް ހަތްސަތޭކަ ހަތަރެއް ޑޮލަރު ސެންޓް ދޭއް) އެމެރިކާ ޑޮލަރު ސަރުވިސްޗާޖެއް ޖުމްލަ ޢަދަދަކާއި ވީހާވެސް ޤަޟިއްޔާ ބައްލަވާ ހަވާލާގައި US$65,000.00 (ފަސްދޮޅަސް ފަސްހާސް) އެމެރިކާ ޑޮލަރު ދިނުމަށްޓަކައި 28 މޭ 2014، މި ދުވަހުން ފެށިގެން ކޯޓުގެ މަސައްކަތު ދުވަހުގެ 6 މަސައްކަތު ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެކްސްޕޯޓް އިމްޕޯޓް ބޭންކް އޮފް މެލޭޝިއާއަށް ފައިސާ 06 (ހައެއް) މަސް ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެކްސްޕޯޓް އިމްޕޯޓް ބޭންކް އޮފް މެލޭޝިއާއަށް ބޭސްވިލާ ދައުލާ ލިބޭން ހ.ސްޓޯވޭ އަޙްމަދު މުސްތަފާ ޢަލީ އާއި ގ.ޖެޕްޓަމްބަރގެ ޙުސައިން ސަލާމްއާއި، މއ.ކަނބޭގެ މުޙައްމަދު ނަޢީމްއާއި، މއ.ފިޔަލްތާގެ އިބްރާހީމް ނަސީރުއާއި، ހ.ޝަކީރުގެ މުޙައްމަދު ޝަކީލްއާއި ވަކި އެކުވެ ހާލު ޖެހިލި ފްލޯރިޑާސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން ދައްކަން ހުކުމްކުރެއްވި، މި ޤަޟިއްޔާގެ ޚަރަދުގެ ގޮތުގައި ސާރވިސްޗާޖް ރިޓާވ އެކައުންޓްގެ ގޮތުގައި US$971,087.00 (ނުވަލައްކަ ހަތްދިހަ އެއްހާސް އަށްޑިހަ ހަތެއް) އެމެރިކާ ޑޮލަރު ލޯނުގެ ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާއިން އުނިކުރެވޭ ގޮތަށް މި ލޯނުގެ މައްޗަށް އެކްސްޕޯޓް އިމްޕޯޓް ބޭންކް އޮފް މެލޭޝިއާއަށް ލިބިދެވިގެންވާ ފައިސާއެއް ކަމާއި، މި ލޯނުގެ ފައިސާ މި މުއްދަތުގައި ނުދައްކައިފި ނަމަ މިލޯނުގެ މައްޗަށް ގެރެންޓީދީފައިވާ ބޭސްވިލާ ދރ.ޖޮންރުއަރަހުގާ ހިދުން ރަށުގައިވާ އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ ވިއުގާރުގެ ރުއްތަ އެކްސްޕޯޓް އިމްޕޯޓް ބޭންކް އޮފް މެލޭޝިއާއަށް ލިބިދެންވާކަމަށް އަންގަވައިކަން އެނގެން ހުކުމްކުރައްވާ.

-3 ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 42/Cv-C/2012 ޤަޟިއްޔާ އެ ކޯޓުން ބައްލަވައި ނިންމަވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ އެޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ވަން އެންޑް ހާފް ޑިގްރީ ކޮލެޖް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން 6 (ހައެއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅައި އެ ނުކުތާތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކާފައިވެއެވެ. މިގޮތުން ހުށަހެޅި:-

(ހ) ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ: ވަން އެންޑް ހާފް ޑިގްރީ ކޮލެޖް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑާއި، އެކްސްޕޯޓް އިމްޕޯޓް ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްއާ ދެމެދު 30 އޮގަސްޓް 2011 ގެ ތާރީޚުގައި އެކުލަވާލެވުން ސެޓްލްމަންޓް އެގްރީމަންޓް ސިވިލް ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅުމުން، އެކްސްޕޯޓް އިމްޕޯޓް ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްގެ ފަރާތުން ވެސް އެޑިޔުމާ ދުލު އިންކާރުކޮށްފައިނުވާތީ، އެއީ އެ މައްސަލަ ޢަމަލުކުރުން ޤާނޫނު އެއްބަސްވުމެއްކަން އަންގާއިރު، ސެޓްލްމަންޓް އެގްރީމަންޓަކީ ރިޢާޔަތް ނުކޮށް މައްސަލަ ނިންމަވާފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/05 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުޞޫލާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ.

(ށ) ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ: އެކްސްޕޯޓް އިމްޕޯޓް ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްއިން މި މައްސަލަ ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވަނީ އެކްސްޕޯޓް އިމްޕޯޓް ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްއާއި ވަން އެންޑް ހާފް ޑިގްރީ ކޮލެޖް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑާ ދެމެދު 30 އޮގަސްޓް 2011 ގެ ތާރީޚުގައި ވެފައިވާ ސެޓްލްމަންޓް އެގްރީމަންޓްގެ 2 ވަނަ މާއްދާގައި 31 މާރިޗް 2012 ގެ ކުރިން ފުލްފިލް އެގްރީމަންޓްތަކުގެ ދަށުން ފައިސާ ދައްކަން ނުކުރެވުން އެއްބަސް މުއްދަތާ ޚިލާފަށް ވާއިރު، މި ހާލަތުގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/56 ޤަޟިއްޔާގައި ތަޢާރަފްކޮށްފައިވާ މަބްދައެއްކަމުގައިވާ 'ޕްރޮމިސަރީ އެސްޓޮޕަލް' (Promissory Estoppel) ގެ މަބްދައުގެ މަނާވާ ވަން އެންޑް ހާފް ޑިގްރީ ކޮލެޖް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑަށް ލިބެންޖެހޭ ހާލަތެއް ކުރިމަތިވެއްޖެ އެކަމަށް ސިވިލް ކޯޓުން ރިޢާޔަތްކޮށްފައި ނުވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ.

(ނ) ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ: އެކްސްޕޯޓް އިމްޕޯޓް ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްއިން ކޯޓަށްވާ ދަޢުވާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޕޭމަންޓް ޝެޑިއުލްގައި ހިމެނޭ ޢަދަދާ ގުޅިގެން

ވެވިފައިވާ އެގްރީމަންޓާ އެއްގޮތަށް ފައިސާ ދޫކުރަންޖެހޭ ތާރީޚަށް ފައިސާ ދޫނުކުރުމުގެ ސަލާމަތްކަން ސާބިތުކޮށްދީފައިވާއިރު، މިއީ، އެއްބަސްވުމުގެ ބައިވެރިޔަކު އަދާކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ޖިނާއީ ކުށެއް، އަދާކުރަންޖެހުނީ އެއްބަސްވުމުގައިވާ ޝަރުތުތަކާ އެއްގޮތަށްކަމާއި މިހެން ގޮތަކަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ކަންތައްތަކުގެ އަސްލު ބައިވެރިއާ އެހެން މަސައްކަތް ފުރިހަމަ ކަމަކަށް ދޫކުރަނީ ހަމަ، ނުން ހަމަ އެންމެ ގޮތަކަށް އަމަލު ކުރުމަށް އެއްބަސްވާ ހަމަ ކަމަށް ކަންތައްކުރާކަމަށް ޖޫރީންގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައި އޮންނަ މާއްދާއާ ކަނޑައެޅިގެން ހުށަހަޅާ އަދަބެއް ކަމުގައި ފާހަގަ ކުރުމުން އެ ނުކުޅެދުމުގެ ކަޑަން ގޮތެއް ނިންމާފައިނުވާކަމަށް ބެލުން ހުރަހެއް ނުކުރެ.

(ރ) ހަމަޔަވަނަ ނުކުތާއަށް: އެކްސްޕޯޓް އިމްޕޯޓް ބޭންކް އޮފް މަލޭޝިއާއިން ވަން އެންމެ

ހާލު ގެރީ މެލޭޝިއާ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑަށް ދޫކޮށްފައިވާ US$19,000,000.00 (ނަވާރަ މިލިއަން) އެމެރިކާ ޑޮލަރުގެ ޕްރިންސިޕަލް ލޯނަށް 30 ނޮވެމްބަރު 2011 ގެ ނިޔަލަށް ހަމަވާން US$22,027,704.02 (ބާވީސް މިލިއަން ހަތާވީސްހާސް ހަތްސަތޭކަ ހަތަރެއް ޑޮލަރާއި ދޭއް ސެންޓް) އެމެރިކާ ޑޮލަރު ސަރުވިސްކުރުމި، ޓެރިމިނޭޝަނު އަދާކުރަމުންދާކަން ދިނުމުގެ ފުރަތަމަ ކުރިއްވާފައިވާ، މަސައްކަތުގެ ޙިސާބަށް މަސައްކަތް ބެލެހެއްޓި ފައިސާދައްކާ ވާދިރިއާއި ގެތެރެ އާ ސަލާމަތަށް ޝަރީޢަތު ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުގައި ފުރަތަ ކުރައްވާފައި ނުވާކަމާއި، މިއީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޮންސްޓިޓިއުޝަނުގެ 43 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ 4 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން، ޝަރުޢީ ކުރިއަށް ގެންދިޔަ ބާރުލުގެ އިޖުރާއަތެއްކަމަށް ބެލުން ހުރަހެއް ނުކުރެ.

(ބ) ފަސްވަނަ ނުކުތާއަށް: އެކްސްޕޯޓް އިމްޕޯޓް ބޭންކް އޮފް މަލޭޝިއާ އިން ވަން އެންމެ

ހާލު ގެރީ މެލޭޝިއާ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑަށް ދޫކޮށްފައިވާ US$19,000,000.00 (ނަވާރަ މިލިއަން) އެމެރިކާ ޑޮލަރުގެ ލޯނޭ ނަން ޕްރޮވިޜަނަލް ލޯނުގެ ގޮތުގައި 28 އޮކްޓޫބަރު 2008 ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަމަށް އެކްސްޕޯޓް އިމްޕޯޓް ބޭންކް އޮފް މަލޭޝިއާއިން ބައްލަވާލެއްވިފައިވުމު، އެ ލޯނުގެ 13 ވަނަ އިންސްޓޯލްމަންޓް ވަނަ އެންމެ ހާލު ގެރީ މެލޭޝިއާ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑަށް ދޫކޮށްފައިވާ 8 އޭޕްރިލް 2009 ގައި ކަމަށް ވަނަ އެންމެ ހާލު ގެރީ މެލޭޝިއާ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން ފުރަތަ ކުރުމުން، އެ ޕްރޮވިޜަނަލް އެކްސްޕޯޓް އިމްޕޯޓް ބޭންކް އޮފް މަލޭޝިއާއިން އިންކާރު ކޮށްފައިނުވާއިރު، އަދި ޕްރޮވިޜަނަލް ލޯނުގެ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅާ ގެރެންޓީގައި ގެރީގެ ލޯނުގެ ފައިސާ ނުލިބޭކަމަށް އެއްބަސްވުމު،

އެކްސްޕޯޓް އިމްޕޯޓް ބޭންކް އޮފް މެލޭޝިޔާއިން ހުށަހަޅާފައިވާ ދަޢުވާ ބިނާކޮށްފައިވަނީ ބަޔާނާ ހިލާފު އަސާސްތަކެއްގެ މައްޗަށްކަން ފާޅުކަން ބޮޑު ގޮތެއްގައި އެނގެން އޮތްއިރު، އެކަމަށް ނުބައްލަވައި މައްސަލަ ނިންމަވާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ.

(ނ) ހަވާލާ ނުކުތާއަކީ: ލޯނާއި ގުޅިގެން ސްޓޭޓް ބޭންކް އޮފް އިންޑިއާގައި ހުޅުވުނު ޑެބްޓް ސަރުވިސް ރިޒާވް އެކައުންޓްގައިވާ US$971,087.00 (ނުވަލައްކަ ހަތްދިހަ އެއްހާސް އަށްޑިހަ ހަތެއް) ޔޫ އެސް ޑޮލަރަށް ފޮނުވަން ދައްކަން ޖެހޭ ފައިސާއިން އުނިކުރުމާ ގޮތަށް މި ލޯނުގެ މައްޗަށް އެކްސްޕޯޓް އިމްޕޯޓް ބޭންކް އޮފް މެލޭޝިޔާއަށް [illegible] ފައިސާއެއްކަމުގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާތީ، އެކްސްޕޯޓް އިމްޕޯޓް ބޭންކް އޮފް މެލޭޝިޔާގައި ހުޅުވުނު ޑެބްޓް ސަރުވިސް ރިޒާވް އެކައުންޓުގައި ބަހައްޓަން US$1,942,174.00 (އެއްމިލިއަން ނުވަލައްކަ ސާޅީސް ދެހާސް އެއްސަތޭކަ ހަތްދިހަ ހަތަރެއް) އެދިރިކާޖެހާރާ ވުދު ގޮތެއް ނިންމާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ.

4- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 42/Cv-C/2012 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ވަން އެންޑް ހާފް ޑިގްރީ މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ނުކުތާތަކަކީ، އެންމުލާތަކަށް ދޭ ގޮތުން ވަން އެންޑް ހާފް ޑިގްރީ މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑާއި މި އިސްތިއުނާފުގައި ދަޢުވާ ރައްދުވާ އެކްސްޕޯޓް އިމްޕޯޓް ބޭންކް އޮފް މެލޭޝިޔާގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 42/Cv-C/2012 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓާއި، މި ޤަޟިއްޔާއާ ގުޅޭ ގޮތުން ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކާއި މި ޤަޟިއްޔާ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުން ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ނަޒަރަކުން ވިސްނައި ބެލިއިރު، އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަ ކުރެވިފައެވެ.

(ހ) ފުރަތަމަ ކަމަކީ: އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 42/Cv-C/2012 ޤަޟިއްޔާގައި، އެކްސްޕޯޓް އިމްޕޯޓް ބޭންކް އޮފް މެލޭޝިޔާއިން ވަން އެންޑް ހާފް ޑިގްރީ މޯލްޑިވްސް

ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑަށް ދީފައިވާ US$19,000,000.00 (ނަވާރަ މިލިއަން) ޔޫ.އެސް ޑޮލަރުގެ ޕްރިންސިޕަލް ލޯނަށް 30 ނޮވެމްބަރު 2011 ތާރީޚާ ހަމައަށް US$22,027,704.02 (ބާވީސް މިލިއަން ހަތާވީސްހާސް ހަތްސަތޭކަ ހަތަރެއް ޕޮއިންޓް ސުމެއް ދޭއް) ޔޫ.އެސް ޑޮލަރު ނުދައްކާވާ ކަމަށް ބުނެ އެ ފައިސާއާއި، ގޭޓް ސާރވިސަސް ރިޒާވް އެކައުންޓްސްގައިވާ US$971,087.00 (ނުވަލައްކަ ހަތްދިހަ އެއްހާސް އަށްޑިހަ ހަތެއް) ޔޫ.އެސް ޑޮލަރާއި، މި ފައިސާ އެއްބަސްވުމުގައިވާ ގޮތަށް ދައްކާފައި ނުވުމުން މި ފައިސާ ހޯދުމަށް ޝަރީޢަތުގެ މަރުހަލާއަށް ދިޔުމަށް ޤާނޫނީ މަސައްކަތަށް ޚަރަދުވެފައިވާ US$65,000.00 (ފަސްދޮޅަސް ފަސްހާސް) ޔޫ.އެސް ޑޮލަރާއެކު އެ ލޯނަށް ލިބެންވާ އިންޓްރަސްޓް ފައިސާ ލިބެންދެނީ، އެފައިސާ ނުދައްކާހާ ހިނދަކު ހަމަ ވިއްކާފައިވުން އެ ފައިސާ ލިބެންދެން އެދި ވަނީ އެންޖީ ހާލު ޖީއެމްއާރ މާލޭ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އާއި، އެލޯނަށް ފަރުދީ ހައިސިއްޔަތުން ގެރެންޓީ ދީފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ މައްޗަށް އެކްސްޕޯޓް އިމްޕޯޓް ބޭންކް އޮފް މޯރިޝަސްގެ ފަރާތުން ދަޢުވާ ހުށަހަޅުމުން ބެލެވުނު ޤަޟިއްޔާއާއި ގުޅޭގޮތުން އަންނަނިވި ގޮތަށް ހުކުމްކުރަމެވެ.

(ހ) ދެވަނަ ކަމަކީ: ގދ.ތިނަދޫއަރަހުބާއާ ޖެހިގެން ވަނަ ބަރާބަރަށް އެކަން ހިންގުމަށްޓަކައި، US$19,000,000.00 (ނަވާރަ މިލިއަން) ޔޫ.އެސް ޑޮލަރުގެ ޕްރިންސިޕަލް ލޯނުގެ ނިސްބަތުން ދެކަށް 16 ފެބްރުއަރީ 2006 ވަނަ ދުވަހު އެކްސްޕޯޓް އިމްޕޯޓް ބޭންކް އޮފް މޯރިޝަސްއާއި ވަން އެންޑް ހަލް ޑިޒައިން ކޮންސެޕްޓް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑާ ދެމެދު ފެސިލިޓީ އެގްރީމަންޓްގައި ސޮއިކުރެވުނު ކަމާއި، އެ ލޯނަށް ފަރުދީ ހައިސިއްޔަތުން ޒާމިނުވެ ދެމުން ހ.ސޫވީ ގެ މުހައްމަދު މުސްތަފާ އަދި އާއި ގ.ފިލިޕިންސްގެ ދުސަވިން ބަވާރުއާއި، މއ.ކަނަފާގެ މުހައްމަދު ނަޒީމްއާއި، އިބްރާހިމް ނަސީރުއާއި، ހ.ޝަފީގްގެ މުހައްމަދު ޝަފީގް އެއްބަސްވުމުގައި އެގްރީމަންޓަކީ އެ ލޯން ދޫކުރި އެކްސްޕޯޓް އިމްޕޯޓް ބޭންކް އޮފް މޯރިޝަސާ ދެމެދު 16 ފެބްރުއަރީ 2006 ވަނަ ދުވަހު ސޮއިކުރެވުނު ގެރެންޓީ އެގްރީމަންޓަށް ބަލާފައި ކަމެއް ކަމަށާއި، އަދި އެލޯނާ ގުޅިގެން ގދ.ތިނަދޫއަރަހުބާގައި ހުރިހާ ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ޙައްޤުތަކުން، 16

ފެބްރުއަރީ 2006 ވަނަ ދުވަހު މޯގޭޖް އެގްރިމަންޓުގައި އެކްސްޓެންޝަން އިމްޕްރޫވް ބޮންޑް އޮތް މުއްދަތު ފާސްކުރާއި ވަން

އެސްޓޭ ހާޖު ޖެހިފައި މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން ސޯޓި ކޮންޓްރެކްޓުގައިވާކަން ވެސް އެނގެން އޮންނަހަކަމެވެ.

(ނ) ތިންވަނަ ކަމަކީ: އިސްތިފް ބާރުންކޮންކުރިތާ ދަޢުވާއާ ގުޅިގެން ވަން އެންމެ ހާލު ޖެހިފައި

މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުގެ ފަރާތުން ސަރުކާރުގެ މަޝްވަރާގައި ދަށްކުރުމާ ވާހަކަތަކުގެ މައްސަލަ

ބާރުއަރު، އެކޯޓުތަކުގެ މައްސަލަ އެގްރިމަންޓް ބޭނުންކުރާ ފަރާތުން ހުކުމްކުރުމާ ދަޢުވާއަށް އިންކާރުކުރާ ކަމަށާއި،

ދެފަރާތުގެ ދުވަސްދުވަހު ވެރިޔާ ފުރިހަމަ އެގްރިމަންޓުގައިވާ ކަންކަން ހަމަޖެއްސުމަށްޓަކައި ފުރިހަމަ

އެގްރިމަންޓުގެ ބަދަލު 29 އޮގަސްޓް 2011 ގައި ސޮއިކުރެވުނު އެގްރިމެންޓްއަށް އެކުލަވާލެވުނު ކަމަށާއި،

އެ އެގްރިމަންޓަށް އިޢުތިރާފުވާ ބައްޔަކު ކޯޓަށް ހުށަ ކޮށްދީފައިވާ މުދަލުތަކުން ބ-ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް

ކަންކަން 31 މާރޗް 2012 ގެ ކުރިން ހަމަޖެއްސުމަށް ފުރުޞަތުދެވިން ފުރަތަމަ ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ކުރެވިފައި

އެގްރިމެންޓަށް ކަމަށާއި، އެއްބަސްވެފައި އެކަންކަން ހަމަޖެއްސުމަށް ނަމަ، އެގޮތުން ބާރުކަން މޯގޭޖް

އެގްރިމަންޓުގެ ދަށުން ލިބިދޭ ބަދަލުވެސް ތަންފީޒު ކުރުމަށް ޓްރައިން ފުރަތަމަ އަލުގައި ކުރެވިފައިވާ

އެއްބަސްވުމެއްވެސްނެތް، އެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން، 10 ޖަނަވަރީ 2012 ގައި ޓްރާންސްފަރ

އެގްރިމަންޓުގެ ދަށުން ފައިސާ ކުރިމަތީ އެއްޗެއް ބޭންކުގެ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅާފައިވާ

ކަމަށާއި، އެފަދަކަމުން، ވަނީ އެންމެ ހާލު ޖެހިފައި މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ކުރިމަތިލާ ފުރުޞަތު ދޫކޮށްފި

ވާހަކަތައް ހުއްޓި، ބޭންކުން ކުރިމަތިލާ ކުރަމުންދާއިރު އިޢުތިރާޒު ގެއްލި، އެމުއްދަތާއި ކުރިއަށް

ގެންދިޔުމަށްވާ ކަމަށާއި، އެމުއްދަތާއި ކުރިއަށް ގެންދިޔަ ފުރިހަމަ ކުރުވުން ނަމަ، ލިބޭނެ މަންފާތަކާއި

ފުރުޞަތު އެކަށީގެންވާ ގެއްލިފައިވާކަމަށާއި، އަދި މި މުއްދަތާއި ބޭނުންކުރި ކުރިމަތި ޝަރުޢީ ޙައްޤުތަކަށް

ދެފައްދަމަކުރެވިފައި އެކަށީގެންވާ ފައިސާއިން ކަރަންޓްރުން ހަރަދުކުރެއް ބާކީވެފައިން ދިޔައީ އެއްޗެއް ބޭނުން

ފައިސާ ސޮއިކުރަމުން އެގްރިމަންޓާ ހިލާފަށް އަމަލުކުރުމުގެ ސަބަބުން ކަމަށާއި، އަދި ބޭންކަށް އެއްޗެއް

ބޭނުމަށް އެކަށީގެންވާ ލިބިދިން ޖާގަ ކަމަށާއި،

އިސްވެ ބުނެވިދިޔަ ސަބްކޮންޓްރެކްޓް އެގްރީމަންޓް އެގްޒިމް ބޭންކުގެ ފަރާތުން ވަން އެންޑް ހާފް ޑީލް ޕްރޮޖެކްޓް ތިރިޖެހެން ހުށަހަޅަމުން 31 އޮގަސްޓު 2011 ގެ ކުރިން ސަބްކޮންޓްރެކްޓް އެގްރީމަންޓް ތަންފީޒުކުރަން ބޭނުންވާ ކަމަށާއި، އެގްރީމަންޓް ލަސްވެއްޖެ ނަމަ، ފުސްޚުވީ އެގްރީމަންޓުގެ ދަށުން އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް އަޅާނެކަމަށް އެގްޒިމް ބޭންކުގެ ފަރާތުން ބުނެފައިވާތީ، އެޕާޓްމަންޓުގެ ކުރިން 29 އޯގަސްޓު 2011 ގައި ސަބްކޮންޓްރެކްޓް އެގްރީމަންޓުގައި ވަން އެންޑް ހާފް ޑީލް ޕްރޮޖެކްޓުގެ ފަރާތުން ސޮއިކޮށް، ޖީ.އެމް.އާރ. މެދުވެރިކޮށް އެއެގްރީމަންޓް އެގްޒިމް ބޭންކަށް ފޮނުވައިފައިވާ ކަމަށާއި އަދި އެކަން އެގްޒިމް ބޭންކަށް އީ-މެއިލްއަކުން 30 އޯގަސްޓު 2011 ގައި އަންގާފައިވާ ކަމަށާއި، އެކަންކަމުން ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްދޭފަދައިން އެއެގްރީމަންޓް ކެންސަލްކުރުން ފުރިހަމަކޮށްފައިވާ ކަމަށާއި،

ފުސްޚުކުރީ އެގްރީމަންޓުގެ ދަށުން ޙައްޤު ފައިސާ ދުވަސްހަވާލުވި އިންސްޓޯލްމަންޓްތަކަށް ބާކީވެގެންކަމަށާއި، އެޗްޑީސީ އެގްރީމަންޓުގެ 6.01 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން 13 ވަނަ އިންސްޓޯލްމަންޓްގެ ފައިސާ ޑްރޯޑައުން ކުރުމަށް އެގްޒިމް ބޭންކަށް 20 މާރޗް 2008 ގައި ފުރިހަމަ "ޑްރޯޑައުން ނޯޓިސް" ފޮނުވި ނަމަވެސް، އެފައިސާ ޑްރޯޑައުންކުރަނީ ކަމަށާއި، އަދި އެފައިސާ ޑްރޯޑައުންކުރެވިފައިވަނީ "ޑްރޯޑައުން ނޯޓިސް" އަލުން ފޮނުވުމަށް އެގްޒިމް ބޭންކުގެ ފަރާތުން އެދުމުން 18 މާރޗް 2009 ގައި "ޑްރޯޑައުން ނޯޓިސް" ފޮނުވުމުން 08 އޭޕްރިލް 2009 ގައި ކަމަށާއި، އެއީ އެފައިސާ ޑްރޯޑައުންކުރަންޖެހޭ މުއްދަތަށްވުރެ 388 ދުވަސް ފަސް މުއްދަތެއްގައި ކަމަށާއި، އެފައިސާ ނުލިބި ގިނަ ދުވަސްތަކެއް ވުމުގެ ސަބަބުން އެއީ ފަރާތްތަކުން ނަގާފައިވާ ކޮންޓްރެކްޓް ފުސްޚުކުރީ ހަކަތަ ދައްކަންޖެހޭ، އެފައިސާ ދައްކައިނުދިނުމާއި، ގިނަ ދުވަސްތަކެއްވުމުން ދެން ކަން ބޭނުންނުކުރާ ހުރިހާ ސަބަބުން ކަން ވިޔަފާރިވެ، ކަންތަ މުޢާމަލާތްކުރަންޖެހޭ ދަރަނިޖެހޭ މުސާރަ ނުދެވި އިތުރު ގެއްލުންތަކާ ކުރިމަތިވާންޖެހުނުކަމަށާއި، ރިބޭޓް ނިސްބަތުން އިތުރަށް ބޭނުންވާ ފައިސާ ހޯދުމަށް ހުރަސް އެޅިގެންދިޔަކަމަށް އެޕާޓްމަންޓުގެ ފަރާތުން ބުނެފައިވާކަމާއި،

އަދި 13 ވަނަ އިންސްޓޯލްމަންޓްގެ ޑްރޯޑައުން ނޯޓިސް 20 މާރޗް 2008 ގައި ފޮނުވުމާ ހަމައަށް އެކްސްޕެންސްގެ ފަރާތުން ދައްކަންޖެހޭ ޕްރިންސިޕަލް ފައިސާއާއި، ހުރި އިންޓަރެސްޓް

ފައިސާ ގެވާއިދުން ބޭންކުގައިވާ ލޯން އެކައުންޓަށް ދައްކަމުން ގޭސްފައިވާން ކަމަށާއި، ފެސިލިޓީ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ވަން އެންޑް ހާފް ޑިގްރީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ލޯނަށް ފައިސާ ދައްކަމުންދުގައި ޑިފޯލްޓްވެފައިވާތީ 28 އޮކްޓޯބަރ 2008 ގައި، އެލާރަޓީ "ޓާން ޕްރޮފަޓީސް" ލޯނާއް ކަމުގައި ބޭންކުގެ ފަރާތުން ނިންމާފައިވާކަމަށާއި އެގޮތުގެ ބޭންކުގެ ފަރާތުން ޗެކްފައިވިސަކަވާސް އާދެ ފަރުގެ ތާރީޚުގައި އެގްޒިމް ބޭންކުގެ 13 ވަނަ އިންސްޓޯލްމަންޓްގެ ފައިސާ ދައްކާނުފައިވުމުން، އެލާރަޓީ ޓާން-ޕްރޮފަޓީސް ލޯނާއްގެ ގޮތުގައި ބޭންކުގެ ފަރާތުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ލޯނާއް ކަމުގައި ބެލެވެން ނެތްކަމަށާއި،

ދަފްތަރުގެ ދަފްތަރުގައި ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ޑެޓް ސަރވިސް ރިޒާވް އެކައުންޓް (ޑީ.އެސް.އާރު.އޭ) ގައި އެކައުންޓުގަ US$2,913,261.00 (ދެ މިލިއަން ނުވަސަތޭކަ ތޭރަ ހާސް ދުއިސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް އެއް ޑޮލަރު) ވަން އެންޑް ހާފް ޑިގްރީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ބަދަލުކޮށްފައިވާން ކަމަށާއި، އެގްރީމަން ސްޓޭޓް ބޭންކް އިންޑިއާގައި ހުޅުވާފައިވާ ޑީ.އެސް.އާރު. އެކައުންޓްގައި، US$971,087.00 (ނުވަސަތޭކަ ހަތްދިހަ އެއްހާސް އަށްދިހަ ހަތް ޑޮލަރު) އަދި އެގްޒިމް ބޭންކުގައި ހުޅުވާފައިވާ ޑީ.އެސް.އާރު. އެކައުންޓުގައި US$1,942,174.00 (އެއް މިލިއަން ނުވަސަތޭކަ ސާޅީސް ދެހާސް އެއްސަތޭކަ ހަތްދިހަ ހަތަރު ޑޮލަރު) ބަދަލުކޮށްފައިވާ ކަމަށާއި، އެއީ ޖުމްލައިން ސްޓޭޓް ބޭންކް އޮފް އިންޑިއާގައި ހުޅުވާފައިވާ ޑީ.އެސް.އާރު.އޭ. އެކައުންޓުގައި ހުރި ފައިސާއަކީ ސެކިއުރިޓީ އެގްރީމަންޓްގެ ދަށުން ވަން އެންޑް ހާފް ޑިގްރީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓަޑަށް ލިބެންޖެހޭ ފައިސާއެއް ކަމުގައިވިޔަސް، އެފައިސާއިން އެއްވެސް މިންވަރަކަށް ވަން އެންޑް ހާފް ޑިގްރީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓަޑަށް ދިނުމުން މަނާކަމަށާއި، އަދި އެފައިސާ އެގްޒިމް ބޭންކުން ނަގާފައިވަނީ އެފަރާތުގެ ބަލަންސާއި ސްޓޭޓް ބޭންކް އޮފް އިންޑިއާއިން ޓްރާންސްފަރކުރާ ފައިސާގެ ބޭނުމުގައި އެކަށައަޅާފައިވާ އުސޫލުން ކަމަށާއި، އެފަރާތުން ލިބިފައިވާ ފައިސާ ހިފެހެއްޓުމުގެ ދައުލަތްތަކުގެ ޤާނޫނުތަކާއި، ސަރުކާރުގެ އެއްބަސްވުންތަކުގެ ދަށުން ފައިސާ ހޯދުމަށް އެއްބަސްވެފައިވާ ބޭންކުގެ ފަރާތުން ކޮށްފައިވާ ކަންކަމަކީ ވަން އެންޑް ހާފް ޑިގްރީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން އެފަރާތުގެ ޙައްޤުތަކަށް އުނިކަން އަންނަގޮތަށް ކޮށްފައިވާ ކަމެއް ނޫންކަމަށެވެ.

(ރ) ހުށަހަޅާފައި ކަމަކީ: މި މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި އެގްޒިމް ބޭންކުގެ ފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކުގެ މައްޗަކަށް ބަލާއިރު، ސްޓޭޓް ޓްރޭޑިންގ އެގްރީމަންޓާ ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމެއްދަށުން ކަމަށާއި އެގޮތަށް އެއްބަސްވުމެއް ވެވިފައިވާނަމަވެސް އެކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ ޒިންމާއަކީ ވަން އެންޑް ހާފް ޑިގްރީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ކުރަންޖެހޭނީ ކަމަށްކަމުގައި، ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ވެފައިވާ ސްޓޭޓް ޓްރޭޑިންގ އެގްރީމަންޓް ކަމަށް ބުނާ ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔުމުގައި އެގްޒިމް ބޭންކުގެ ފަރާތުން ސޮއިކޮށްފައި ނުވާނެ ކަމަށާއި، އެލިޔުމަކީ ޑީ.އެސް.އާރް. އެކައުންޓް ލިޔުއިޖޫޑްކޮށްގެން US$95,000·00 (ނުވަދިހަ ފަސް ހާސް ޑޮލަރު) ހޯދުމަށް އިސްތިއުނާފުވާ ފަރާތުން އެދިފައިވާތީ އެކަން ފަރިކޮށް ދިނުމަށްޓަކައި ލިޔުމުގައި ކަމަށާއި އެގޮތަށް ހޯދަން އެދިފައިވަނީ އިސްތިއުނާފުވާ ފަރާތުން ބޭންކް ގެރެންޓީ ފައިނޭންސް ދެއްވުމަށް ކަމަށާއި، އެދުނު ގޮތަށް ބޭންކުން ލިބިފައިނުވާ ލިޔުންތަކަކީ އެބޭންކުން ދޫކުރާ އެއްބަސްވުމުގައި ބޭންކް ގެރެންޓީ ހޯދުމަށް ކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔުމެއް ކަމަށާއި، އެލިޔުމަކީ ވަން އެންޑް ހާފް ޑިގްރީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ބޭންކުން ނަގާފައިވާ ޓްރޭޑް ފައިނޭންސް ފެސިލިޓީއާ ގުޅޭ ލިޔުމެއް ކަމަށާއި، އިސްތިއުނާފުވާ ފަރާތުގެ ބޭންކް ޑީ.އެސް.އާރް އެކައުންޓް ހިސާބު ކަމަށް ބުނެވިފައިވާ ލިޔުމުގެ ޙަޤީޤަތުގައި ނުހިމެނޭ ކަމަށާއި،

އެޕާޓުގެ ދަށުން 13 ވަނަ އިންސްޓްރަކްޝަންއާ ގުޅޭގޮތުން ދޫކޮށްފައިވާ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުވާ ފަރާތުން ބޭންކުގައި އެދިފައިވާ 18 މާރޗް 2009 ގައި ކަމަށާއި ލިޔުމާ ދޫކޮށްފައިވާ 08 އޭޕްރިލް 2009 ގައި ކަމަށާއި، 13 ވަނަ އިންސްޓްރަކްޝަންގެ ދަށުން ދޫކުރަން އެފަރާތުން އެދިފައިވާ އެކަމަށް އެގްރީމަންޓްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއްދަތަށް ވުރެ 33 ދުވަސް ފަހުން ކަމަށާއި، އެގްރީމަންޓްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ ޚިލާފަށް ޢަމަލުކޮށް ދެފަރާތުގެ ދެމެދު ޑިސްކަށަން ހުރިކަމުގެ ހެއްކެއް ނެތް ކަމަށާއި،

ޢަމަލު ކުރަމުން ދިޔަގޮތަށް ބޭނުން ކުރާ ފަރާތުން ކަމަށާއި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އިންސްޓްރަކްޝަންގެ 3 ވަނަ އަދަދު ފައިސާއާއި، ޖުމްލަ އިންސްޓްރަކްޝަންތަކުގެ އިންޝުއަރެންސްގެ ގޮތުގައި އެކުލެވޭ US$2,913,261·00 (ދެ މިލިއަން ނުވަސަތޭކަ ތޭރަ ހާސް ދުއިސައްތަ ފަސްދޮޅަސް އެކެއް ޑޮލަރު) ސްޓޭޓް ބޭންކް އޮފް އިންޑިއާގައި ނުވަތަ އެގްޒިމް

ބޭންކުން ޚަރަދުކުރާ އަދަދު ބޭންކްއެކައުންޓުގައި ޖަމާ ސާރވިސަސް ރިޕޯޓް އެކައުންޓުގައި ބަރަބަރުވާ ކަމަށާއި ނަގަފައެވެ، އެފައިސާގެ ތެރެއިން ވަނީ އެންމެ ހާލު ޖެހިލުމަށް ޚިލާފުވެފައި ބަރަބަރުވާފައިވާ ސެޓުބި ބޭންކު އިންޓަރނެޓްގެ އެކައުންޓުގައި، US$973,740.00 (ނުވަލައްކަ ހަތްދިހަ ތިންހާސް ހަތްސަތޭކަ ސާޅީސް ޑޮލަރު ސުމެއް) ކަމާއި، އެއީން ފައިސާއެއް ބަރަބަރުފައިސާވާކަމާއި، ވާނަމަ ދައްކާނެކަމާއި އިންސްޓިޓިއުޝަނުގެ އިންޓަރނެޓްގެ ގޮތުގައި ދައްކަނީއޭ ފައިސާ ނުދައްކައި، ޖެހޭޖިބުމާ ގެދިގުން ސެޓުބި ބޭންކު އިންޓަރނެޓްގެ ޖީ.އެސް.ޓީ. އެކައުންޓުގައި ހުރި ފައިސާގެ ތެރެއިން US$971,203.00 (ނުވަލައްކަ ހަތްދިހަ އެއްހާސް ދުއިސައްތަ ތިން ޑޮލަރު ސުމެއް) 14 އޮކްޓޫބަރ 2011 ގައި އެގްރިމް ބޭންކަށް ޓްރާންސްފަރކަމަށް އެ ބޭންކުގެ ފިނޭންސް ބާބުތަކުގައި އެނގެން ހުންނަކަމެވެ.

(ބ) ފަސްވަނަ ކަމަކީ: އެކައުންޓަންޓުގެ ބައިވެރިން ޤާނޫނީ ގޮތުން ބަލަމާ ބަލާފައި ކަމާއި، އެކައުންޓަންޓުގެ ބައިވެރިން އަމަލުކުރަން ޖެހޭ އެކައުންޓަންޓުގައި ބާއްވާފައިވާ ޝަރުޠުތަކާ އެއްގޮތަށް ކަމާއި، އެކުން ގޮތަކަށް އަމަލުކުރަންޖެހޭ ކޮންޓްރެކްޓްގެ އަސާސް ބައިވެރިއާ ދޭތެރޭ މުއާމަލާތްކުރުމާއި ކަމަކަށް ދެމެހެއްޓުމަށް ޤާނޫނީ ހުރިހާ ފިޔަވަޅު ކަމަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/91 (ކޮންޓްރެކްޓް ޤާނޫނު) ގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެބަ ކަމާއި،

މި މައްސަލައިގައި ދަޢުވާލިބޭ ދަރުދަރު 16 ފެބުރުއަރީ 2006 ގައި ވެފައިވާ ފިނޭންސް އެގްރީމެންޓްގެ ދަށުން ފްލެޓްފައިވާ ފޯނުގެ ފައިސާއާއި މުދާ އެގްރީމެންޓްގެ ދަށުން އެޖެންޑާ ބޭންކަށް ދިޔައީ ބައްޓަމާ ލޯނުކަން ދައްކާފައިނުވުން 31 މާރިޗު 2012 ގެ ނިޔަލަށް ޖުމްލަތަން، އެ މުއްދަތުގެ ކުރިން ލޯނުގެ އަދަދަށް ފައިސާ ލޯނުކަންޖެހުނަ މަސައްކަތް ކުރުމަށް ފިނޭންސް އެގްރީމެންޓްގެ ދަށުން އެޖެންޑާ ބޭންކަށް ދިޔައީގާ ބައްޓަ ސެންޓްރަލް އެގްރީމެންޓް ދަށުން ދަރާނިގުޅަން އެކައުންޓުގެ ވިސްނަފައެވެ، އެމުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން އެޖެންޑާ ބޭންކުގެ ފެބްރުއަރީ 10 ޖޫން 2012 ގައި، ސިވިލް ކޯޓުގައި ދަރުވާކުރެވިފައި ބޭންކުގެ އެގްރީމެންޓްގެ ހިލާފުކަމުގައި ނުވަތަ ނޫނީވ ޝަރީޢަތުން ބައިބަލާނެކަމާއި،

އެހެނީ އެއެގްރީމަންޓަކީ މި ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ވެވިފައިވާ ފެސިލިޓީ އެގްރީމަންޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންތައްތަކާ ގުޅޭ އެގްރީމަންޓެއްކަން އެއެގްރީމަންޓަށް ބެލުމުން އެނގޭއިރު، ބޮންވިދިރަ ސްޓޭޓްމަންޓް އެގްރީމަންޓުގެ ބާޠިލުކަން ޝަރުޠުގައި އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކުގެ މަތިން ޝަރީޢަތުން ބަލައި ކަނޑައެޅޭ ގޮތަކުން މި މުޢާމަލާތާގުޅޭގޮތުން މި ދެފަރާތުން އަދާކުރަންޖެހޭ ޒިންމާއާ މަސްއޫލިއްޔަތަކަން ބަދަލު އަދުލުގެ ފުރުސަތު ޙައްޤުތަކަށް ބެލެވޭކަމާއި، އެއެގްރީމަންޓަކީ ބާޠިލު އެގްރީމަންޓެއް ކަމުގައި ކަނޑައެޅިއްޖެ ހިނދެއްގައި، އެއެގްރީމަންޓާ އެއްގޮތަށް އަމަލުކުރުން އެއެއްބަސްވުމުގެ ބައިވެރިންގެ މައްޗަށް ލާޒިމުވާނެކަމާއި، އަދި އެއާ ޚިލާފުވެއްޖެ ހިނދެއްގައި އެ ޚިލާފުވުމުގެ ސަބަބުން ގެއްލުން ލިބޭ ފަރާތަކަށް އެކަމުގެ ބަދަލު ލިބިދޭންޖެހޭނެކަން ފާހަގަކުރެވޭ ކަމާއި،

ފެސިލިޓީ އެގްރީމަންޓުގެ ދަށުން އެގްޒިމް ބޭންކަށް ލިބިދޭ ބައްދުތައް ހުޅުވަން 31 މާރިޗު 2012 ގެ ނިޔަލަށް ދަޢުވާނުކުރުމަށް އެގްޒިމް ބޭންކުގެ ފަރާތުން ސްޓޭޓްމަންޓް އެގްރީމަންޓުގައި އެއްބަސްވެފައިވީ ނަމަވެސް، އެމުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން ދަޢުވާކުރުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޝަރީޢަތު ކޯޓުތަކުން ބަލައިގަންނަވާ "ޕްރޮމިސަރީ އެސްޓޮޕަލް"ގެ މަބްދައުގެ މަޢްނާ ވަން އެންމެ ހާލު ޑިގްރީ ޕްރޮފައިވާބު ދިރިބެޖަން ލިބިދޭންޖެހޭކަން ކަމަށް އެގްރީމަންޓް ބުނާއިރު،

"ޕްރޮމިސަރީ އެސްޓޮޕަލް"ގެ މަބްދައުއަކީ ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ވެވިފައިވާ އެއްބަސްވުމުގައި ހިމެނޭ އެއް ފަރާތުން ކުރާ ވަޢުދަކަށް އަނެއް ފަރާތުން ބަރޯސާވެ އެއްގޮތުގެމިން ޖަހާ، ވަޢުދުވެ ފަރާތުންވި ވަޢުދުގައި ހިފާތު އަމަލުކުރުމުގެ ކުރިން އެސްޓޮޕަލް ގޮތުން ކަންވުން ކަމާއި، އެކަމުގައި ދަރުޖުން "ޕްރޮމިސަރީ އެސްޓޮޕަލް" ޝީލްޑް ކުރާއިރު، "ޕްރޮމިސަރީ އެސްޓޮޕަލް" ޑިފެންސްއެއްގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރާ ފަރާތަކީ ވަޢުދުކުރި ފަރާތާ ދެމެދުގައި ކުރިން ޤާއިމުވެފައިވާ ނުވަތަ ކޮންޓްރެކްޓުގެ ގުޅުމެއް އެންނަންގެން ކަމާއި، "ޕްރޮމިސަރީ އެސްޓޮޕަލް" ބޭނުންކުރެވޭނީ ހަމައެކަނި ވަޢުދުވި ފަރާތުން ވަޢުދުފުށުން ފަރާތާ އިދިކޮޅަށް ކޮންޓްރެކްޓުވާ އަމަލުކުރުމުގެ ދިފާޢުގައި ކަމާއި އަދި ވަޢުދުވި ފަރާތުން ފެށިވާ ވަޢުދަކަށް، އެއްބަސްވުމުގެ ޝަރުޠުތަކަށް ބަދަލު އަންނަނަ ނުވަތަ އެއަށް އަމަލުކުރުން ނުހުއްޓުވި ވަޢުދަކަށްވާއި،

ވައްދުވެވުނު ފަރާތުން އެ ވައްދަށް ބަރޯސާވެ އެގޮތުގެމަތިން ޢަމަލުކޮށްފައިވާތީ ވައްދުވި ފަރާތުން އެފަރާތުގެ ވައުދާ ޚިލާފަށް ޢަމަލުކުރުމަކީ ޢަދުލު އިންސާފުގެ ހަމަތަކާއި ޚިލާފުކަމެއް ކަމުގައި ޝަރީޢަތުން ބަޔާންކޮށްދޭކަން އެނގިގެން، މި މައްސަލާގައި "ޕްރޮމިސަރީ އެސްޓޮޕަލް" ގެ އުސޫލުގެ ދަށުން މަންފާ ލިބިގަތުމަށް ވަން އެންޑް ހާފް ޑިގްރީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން އެދިފައިވާކަން އެނގެން ނެތްކަމެވެ.

(ށ) ހަވަނަ ކަމަކީ: ވަން އެންޑް ހާފް ޑިގްރީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ މައްޗަށް ހުކުމްކޮށްފައިވާ ދައުލަތަށް ޖަރީމާ ދެއްކުން، ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ވެވިފައިވާ ސަބްލީސް އެގްރީމެންޓާއި ބާތިލްކުރުމުގެ ފަރާތުން ލާރިން ޕްރީމިއަމް އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ދައްކަވާކަށް 31 މާޗް 2012 ގެ ހަމައަށް ފަސްކުރުމަށް އެއްބަސްވެފައިވިނަމަވެސް، އެއެއްބަސްވުމާ ޚިލާފުވުމުގެ ސަބަބުން ވަން އެންޑް ހާފް ޑިގްރީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑަށް ގެއްލުންތަކެއް ލިބިފައިވާކަމަށް ބުނެ އެގެއްލުންތަކުގެ ބަދަލު ހޯދުމަށް އެދިފައިވާ ބަދަލުގެ މައްޗަށް ރައްދު ދައުވާ (ކައުންޓަރ ކްލެއިމް) އެއް ވަން އެންޑް ހާފް ޑިގްރީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅައިފައިވާ ކަމާއި، އެގޮތުން:-

ސަބްލީސް އެގްރީމެންޓާ ބާތިލް ފަރާތުން ޚިލާފުވުމުގެ ސަބަބުން ލިބުނު ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގައި، އިކުއިޕްމެންޓް އޮޕަރޭޓް ކުރަމުން ގެއްލިގެން ދިޔަ ފުރުސަތުތަކުގެ ބަދަލުގައި، މުސްތަޤްބަލުގައި ލިބެން އޮތް މާލީ މަންފާތަކުން ގެއްލުމުގެ ދިނުމާއި، ޖީ.އެސް.ޓީ.އާއި. އެކައުންޓިންގްތަކުގައި ބަރަހައްޓާފައިހުރި ފައިސާ ހަނދާ ނުލިބުމުގެ ސަބަބުން ލިބިފައިވާ ގެއްލުމާއި، މި މައްސަލާގައި ޤާނޫނީ ވަކީލުގެ މަސައްކަތަށް ހަރަދު ކުރަންޖެހުނު ފައިސާ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ހޯދުމަށް އެދިފައިވާކަން އެނގެން ނަގައިދިނުމަށް،

އެފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ރައްދުދައުވާގައި މި މައްސަލާގައި އިބްތިދާއީ ބެންޗުގެ ފަރާތުން ރައްދުދައުވާ ޙުކުމުގެ މުއާމަލާތުގެ ތެރޭގައި ހިނގާފައިވާ ކަންކަމާގުޅުން ހުރި ކަންތައްތަކެއްކަން އެނގިއްޖެ، އެކަންތައްތަކުގެ މައްޗަށް އެޕީލްކުރެވޭނީ ކުރިޔަށް ދައުވާގެ މުޢާމަލާތުގައި ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމުގައި ވެސް ދައުވާއެއްގެ ގޮތުގައި ޝަރީޢަތުން ބެލުމެއްނެތި، މުޅި މައްސަލައިގައި އިންސާފުވެރި ހައްލެއް ނެރުމަށް، އެމުޢާމަލާތުގެ

ބޭރުގައި ހިމެނޭ ވަކި ކަމަކަށް އިންސާފު ދެވޭގޮތް މަދުވެރިވުމުގެ ފުރުސަތު އޮންނަކަމާއި، ދަޢުވާއެއްގައި ހިމެނޭ ވަކިކަމެއް ޝަރީޢަތުން ބަލައި އަދި ވަކިކަމެއް ނުބަލައި ދޫކޮށްލުމަކީ އިންސާފުވެރި ގޮތެއްކަމުގައި ނުފެންނާތީ، މި މައްސަލައިގައި ވަނީ އެންމެ ގާތް ޖެހިލި ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން މި މައްސަލައިގައި ރައްދުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ދަޢުވާގައި ހިމެނޭ މި މުއާމަލާތާ ގުޅުން ހުރި ކަންކަމާ އެގްޒިބިޓް ބޭނުންކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ދަޢުވާއަށް ގޮތެއް ނިންމުމުގެ ބޭރުގައި ބަލާ ޝަރީޢަތުން ގޮތެއް ނިންމަންޖެހޭ ދަޢުވާއެއް ކަމުގައި ފާހަގަކުރެވޭ ކަމެވެ.

(ހ) ހުކުމަށް ކަމަކީ: ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޮންޓްރެކްޓުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 2010/22) ގެ 38 ވަނަ މާއްދާއާއި 39 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ ޑެމޭޖަސްތަކާއި ނިސްބަތުން ހާލަތުގައި އިސްތިއުނާފުކުރެވޭން ހަމަޖެހޭ ބަޔާންކުރަމުން، އެޤާނޫނުގެ 43 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 4 ވަނަ ނަންބަރުގައި، "ކުރުމުގެ ނުވަތަ ނިންމުމުގެ ސަބަބުތައް ބަޔާންވެފައި ނެތުން" މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، ކުރުމާކުރުމުގެ ކުރިއަށް ނުވަތަ ކުރިއަށް އަދި އިޖުރާއަތު މާޒީކަމަން ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެ އިޖުރާއަތުގެ ނުކުތާއަށް ބުރުމަށް ސީދާ އަސަރުކޮށްފައިވާ ނުކުތާއަކަށްވާނަމަ، މައްސަލަ ބެލި ދަރަ ކޯޓުގައި އެނުކުތާއެއް ފާހަގަ ކުރުމުން، އެނުކުތާއަކަށް ނަޒަރުކުރުން ދޫކޮށްލާފައިވާނަމަ ކަމަށް އެ ޤާނޫނުގެ 45 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު،

މިމައްސަލާގައި އެކަށައަޅާ އިމްޕާޖް ބޭނުން ކޮށް މެޑިއޭޝަން ވަނީ އެންމެ ގާތް ޖެހިލި ކޮމްޕެނީސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑަށް ދޫކޮށްފައިވާ US$19,000,000.00 (ނަވާރަ މިލިއަން) އެމެރިކާ ޑޮލަރުގެ ޕްރިންސިޕަލް ވާނަން 30 ނޮވެމްބަރު 2011 ގެ ތާރީޚާއި ހަމައަށް US$22,027,704.02 (ބާވީސް މިލިއަން ހަތާވީސް ހާސް ހަތްސަތޭކަ ހަތަރެއް ޑޮލަރު ދެ ސެންޓް) އެމެރިކާ ޑޮލަރު ސަރވިސްޗާރޖާއި، ޖީއެމްއާރއަށް އަނބުރާދޭކަމަށް ބުނުމުގައި ފާހަގަކޮށް ނިންމަވާފައިވާ ދަޢުވާއާ ގުޅޭގޮތުން ކަންކަމުގެ މައްސަލަ އެކަށަ ރިޢާޔަތްކުރެވުން ކަމާއި، ދަޢުވާގައި ހިމެނޭ ހިސާބުކުރުމުގައި

ކޮންޓްރެކްޓަކަށް އަދި ކޯޓް ސަބަބުތަކަކަށް ރިޢާޔަތް ކުރައްވައިގެންކަން ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުގައި ފާހަގަ ކުރައްވާފައި ނުވާކަމާއި، އަދި އެޕީލާ ދެކިގެން މި މައްސަލައިގެ ދައުވާގައި ކުޑަކަން އެދިފައިވާ ފައިސާގެ ތަފާތުގައި ހިމެނޭ ސްޓޭޓް ބޭންކް އޮފް އިންޑިއާގެ ޑީ.އެސް.އާރު. އެކައުންޓުގައި ހުރި ފައިސާގެ ތަފްޞީލުން US$971,203·00 (ނުވަލައްކަ ހަތްދިހަ އެއްހާސް ދުއިސައްތަ ތިން ޑޮލަރު) 14 އޮކްޓޫބަރު 2011 ގައި އެގްޒިމް ބޭންކަށް ލިބިފައިވާ ފައިސާއެއްކަމަށް އެފަރާތުގެ އިޤްރާރުނާމާއި މި މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ހެއްކާއި ޑޮކިއުމަންޓުން އެނގެން އޮތުމުން، ސްޓޭޓް ބޭންކް އޮފް އިންޑިއާގެ ޑީ.އެސް.އާރު. އެކައުންޓުގައި ހުރި US$973,740·00 (ނުވަލައްކަ ހަތްދިހަ ތިންހާސް ހަތްސަތޭކަ ސާޅީސް ޑޮލަރު) ޓްރާންސްފަރއިން އެގްޒިމް ބޭންކަށް ފޮނުވާފައިވާކަން ސްޓޭޓް ބޭންކް އޮފް އިންޑިއާއިން އެކަމާގުޅޭ ގޮތުން ދިފާޢުގައި ބުނުމުން އެނގޭއިރު، އެ ބޭންކަށް ލިބިފައިވާ ކަމަށް އެފަރާތުންވެސް އިޢުތިރާފުވެފައިވާ ފައިސާ ހިމަނައިގެން ދައުވާކޮށްފައިވުމުން އެފައިސާ އުނިކޮށް އުނިކުރެވިފައިވާނެކަމަށް ބުނެވޭކަމާއި، އަދި އެގޮތަށް އުނިކޮށްފައިވަނީ އެފަރާތުގެ އިންޓަރެސްޓާއި އެހެނިހެން ޗާޖުތައް އިތުރުވެގެން ޗާޖުކުރެވިފައިވާ ބެލުމުން އޮންނަހިނދު، އެކަމުގެ އިންޓަރެސްޓުގެ ގޮތުގައި ފައިސާ ހިސާބުކޮށްފައިވާ އެފައިސާ އިންޓަރެސްޓްގެ ނުވަތަ އެފައިސާ ހިސާބުކުރައްވައިގެން ޝަރީޢަތުން ސާބިތުކޮށްދީފައި ވެސް އެކަށީގެންވާ މިންވަރުގެ ހެއްކެއް ހުށަހަޅާފައި ނުވާއިރު، ޝަރީޢަތުން ބަލާފައިވާ މައްސަލައިގައި ކޯޓުން ބުނުމަކީ ހަމައެކަން ފާސްކުރެއްވުމުގެ އެ މައްސަލައިގެ ވަގުތީއަމުރުތަކާއި އެމައްސަލާގައި ދެފަރާތުން ދައްކާ ވާހަކަތަކާއި، ހުށަހެޅިފައިވާ ހެއްކާއި ޑޮކިއުމަންޓްތަކުން ޝަރީޢަތް އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި މިންވަރު ބަލާފައި ކަށަވަރުކަމާއި، އަދި ޝަރީޢަތުން މައްސަލަބެލުމުގައި ނިންމުމަށް ފާސްކުރި ގޮތާއި ސަބަބުތައް ފެށި އެމައްސަލައެއް ނިންމި ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުގައި ބަޔާންކުރައްވައި އޮންނަން ޖެހޭނެކަމަށް ގަވާއިދުތަކުގައިވާކަމާއި، މި މައްސަލައިގައި ދައުވާގައި އެދިފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެގްޒިމް ބޭންކަށް ފައިސާ ދެއްކުމަށް ޝަރީޢަތުން ނިންމަވާފައިވާ އެކަށީގެންވާ މައްޗަކަށް ގޮތުގައި ޝަރީޢަތުން ބަލައިގެން ނޫނީ އެއްގޮތްވާ އޮންނަކަމެވެ.

(ހ) އަށްވަނަ ކަމަކީ: ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން މަޖްލިސް ގޮތުން މައްސަލަތައް ބެލުމުގައި ބަދަލުކުރަން ގޮތް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010) ގައި ކަނޑައަޅައި ބާރުލިބިފައިވާ ގޮތަށް ބަލާއިރު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތަކުގެ ތެރެއިން ކޯޓެއްގެ އިޖުރާއާތުތަކުގެ މައްސަލަތައް ފިޔަވައި، އެހެން މައްސަލަތައް މަޖްލިސް ގޮތުން ބެލުމުގައި އެމައްސަލައަކީ ދަށު ކޯޓަށް އަނބުރާ ފޮނުވައި، މައްސަލައިގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތެއް އަލުން ބަލަންޖެހޭ ގޮތަށް އޮތް މައްސަލައެއް ނަމަ، އެ މައްސަލައިގައި ބަދަލުކުރަންޖެހޭ ސަބަބެއް އޮތި ޤާނޫނީ އުސޫލު ކަނޑައަޅައި، އެ މައްސަލަ އަލުން ބެލުމަށްބަދަލުކުރީ ދަށު ކޯޓަށް ތަރުތީބު ކުރުމަށްޓަކައި އެޤާނޫނުގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބާރުލާފައިވާކަން އެނގެން އޮންނައިރު،

ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 42/Cv-C/2012 ޤަޟިއްޔާ ދަށު ކޯޓުން ބައްލަވައި ހުކުމް ކުރެއްވުމުގައިވަނީ އެޤަޟިއްޔާގެ މަސްއޫލިއްޔަތެއް ނެތް ފަރާތެއް ދަޢުވާކުރުމުގައިވާ ޚިލާފަކީ ހުށަހަޅާފައިވާ ކުށްކުރިކަމުގެ ތުހުމަތު ގޮތުގައި ބެލުން ފެނިގެން ކަމުގައި ނުވެއްޖެނަމަ، އިސްލާމް ބަލާފައިވާ ގޮތުގައިވަނީ ދަ ޤަޟިއްޔާގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ކަނޑައެޅުންތަކުގެ މައްސަލަ ސަރުކާރު އެދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކުގެ މައްޗަށް ބަލައި ގޮތެއް ކަނޑައަޅުއްވާ ނުލައި، އެޤަޟިއްޔާގެ ފުރުޞަތުގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ދައުލަތުގެ ގޮތެއް ކަނޑައަޅުއްވާ ޝަރީޢަތުގެ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ކުރައްވާފައިވާ ކަމަށް ނުފެންނާތީއާއި، އަދި މި މައްސަލައިގެ ދަށު ކޯޓުގެ މުރާޖަޢާކުރުމަށް ނުހުށަހަޅާ ކަންކަމަށް ހައިކޯޓުގެ އިސްތިއުނާފީ މުރާޖަޢާގައި އަލަށް ބަލައި ޤާނޫނީ އިސްލާމީ އުސޫލު އެކުލަވާލައި ކަމުގައި ފެންނާތީއާއި، އަދި އެކަމުގެ ސަބަބުން އިސްތިއުނާފު ކުރެވޭ މައްސަލައިގައި ހިނގާ ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ބައްޔިނާ ނަގާ ސިފަ، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ކަމަށް މުރާޖަޢާ ކޮށްފައިވާ ގޮތްތަކާއި ގެއްލުމެއް ނުވާނެ، މި ޤަޟިއްޔާ ބަލާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފުރުޞަތު ދޭން މި ޤަޟިއްޔާގައި ދާއިރާ ގޮތުން ކޮށްފައިވާ ކަނޑައެޅުމަށް މަޖްލިސް ބައްލަވައި ޙުކުމް ކުރުމަށް ބަދަލުކުރުމަށް ފާސްކުރަން ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010

(ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޮޓަރުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 42/Cv-C/2012 ޤަޟިއްޔާ އުނިކޮށް ތަރުހީލް ކުރުމަށެވެ.

ޙުކުމް:

ދެންފަހެ އިސްވެ ފާހަގަ ކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގައި ބަޔާންކުރެވުނު ކަންތައްތައް އެގޮތުގެމަތީން ހުރުމާއެކު، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 42/Cv-C/2012 ޤަޟިއްޔާގައި ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމް ބާޠިލްކޮށް، އެ ޤަޟިއްޔާގައި ބުނެވުނު މައްސަލާގައި އިޖުރާއަތް ސާފުކޮށް ބަލަންޖެހޭ ކަންތައްތަކެއް ހުރުމާއެކު، މި ޤަޟިއްޔާގެ ފާހަގަ ކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންތައްތަކަށް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކުގެ މަތިން ނިޔާއަކަށްކުރުމަށްޓަކައި، އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ މި ސިވިލް ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާ އަލުން ބައްލަވައި ފައިސަލާ ކުރަނިވި ޙުކުމެއް ކުރެއްވުމަށްޓަކައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޮޓަރުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 42/Cv-C/2012 ޤަޟިއްޔާ އުނިކޮށް ތަރުހީލްކުރުން މި ޤަޟިއްޔާ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ޙުކުމް ކަނޑައެޅީމެވެ.